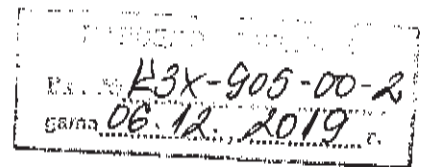

**БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ПРИРОДОНАУЧЕН МУЗЕЙ**

бул. Цар Освободител № 1, София 1000
тел./факс 02988 2894 <http://www.nmnh.com/>

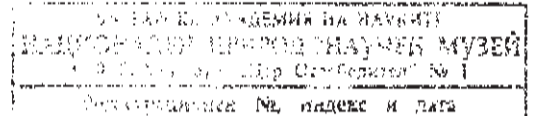
До

**Г-ЖА ИВЕЛИНА ВАСИЛЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ**

**Г-ЖА МАРИЯ БЕЛОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ**

**Г-Н ГЕОРГИ ГЪОКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА КОМИСИЯ ПО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО
С НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ
И ЖАЛБИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ**

**Г-Н МИХАИЛ ХРИСТОВ
НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
В 44-ТОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

798 PD 08 / 03.12.2019

- Относно:** 1. Отглеждане на територията на България американската норка (*Neovison vison*);
2. Проект на ЗИД на Закон за ветеринарномедицинската дейност, с вх. № НС 954-01-70 от 13.09.2019 г.;
3. Писмо (вх. № 480-РД08/21.11.2019/ НПМ) от Михаил Христов - народен представител в 44-тото Народно събрание за изготвяне на научно становище на Национален природонаучен музей, София

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ВАСИЛЕВА,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО БЕЛОВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЪОКОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ХРИСТОВ,**

Приложено Ви изпращаме становище на Национален природонаучен музей, София (НПМ).

ЕКСПЕРТНО СТАНОВИЩЕ

Отглеждане на територията на България американската норка (Neovison vison)

Американската норка или визон (*Neovison vison*) се смята за инвазивен вид в значителни части на Западна Европа, където е попаднала най-вече, от ферми за кожи, от които редица животни периодично са успявали да избягат. Дори в някои случаи ролята и на опасен вид за естествените зооценози на континента да е надценявана (тя измества видрата само в случаите, когато този вид е в неестествено ниска численост), вредите от разселването и могат да бъдат достатъчно значими. Тя измества застрашената европейска норка от естествените и местообитания; може да хибридизира в редица случаи с поровете от сем. *Mustela*, (макар и често да не се стига до плодовитото поколение) и с това може да бъде опасна за популацията на застрашения в Европа степен пор (*Mustela eversmannii*), в малкото райони, където го има.

Няма данни американската норка да е достигнала България при разселването си от запад. Има сведения за това, че през 60-те год. на миналия век, отделни животни от съществувала тогава ферма в Ю. България са успявали да избягат на свобода, но изглежда не се е стигнало до създаване на жизнена популация. Смята се, че видът не е обитател на нашата територия (Спасов, Спиридонов, 1993; Спасов, 2007).

Дейността на ферми за кожи на американски норки в Старозагорско и особено във Варненско могат да бъдат потенциална опасност за видове дребни хищници (споменати по-горе) от Червената книга на България. Европейската норка (*Mustela lutreola*), застрашена в Европа и включена в нашата Червена книга, не е намирана в България от средата на миналия век. Въпреки това има възможност тя да достига/да достигне нашата крайдунавска територия от делтата на Дунава, където все още се среща. Евентуалното разпространение на американската норка в Североизточна България би могло да попречи на този естествен процес. Американската норка би могла да бъде и потенциална опасност за популацията на степния пор (вж. по-горе), също вид от нашата Червена книга, която е разпространена именно в Североизточна България (Спасов, Спиридонов, 2015).

Днес официалните световни природозащитни организации и обществото във все повече страни бойкотират носенето на дрехи от кожи на животни с ценни кожи

(включително дори и от ферми) защото това стимулира избиването на множество видове, особено хищници, които са масово застрашени от изчезване.

Казаното по-горе дава основание да бъде изказано мнението, че развитието и съществуването на ферми за норки в България е крайно нежелано, заради възможността избягали индивиди от вида *Neovison vison* да се закрепят популационно на територията на България и окончателно да попречи на този естествен процес на завръщането на европейската норка (*Mustela lutreola*) в нашите земи.

Освен биологичната страна на този проблем, обръщаме специално внимание на законодателно- административния му аспект. Съгласно чл. 67, ал. 1 от Закона за биологично разнообразие (ЗБР) „.....развъждането и отглеждането на неместни животински, растителни и гъбни видове, включително подвидове и вариетети се допускат, ако това не уврежда природни местообитания в тяхната естествена област на разпространение или местни видове от дивата флора, фауна и микота или техни популации“. Тези изисквания, които са поставени в чл. 67, ал. 1, не са изпълнени, за да се отглежда вида *Neovison vison* на територията на България. Съгласно чл. 67, ал. 2, т. 1 и 3, ал. 3, т. 2 от ЗБР за да се отглежда този вид трябва има:

1. **Положително заключение от извършена научна експертиза**, възложена от съответния компетентен орган (министъра на околната среда и водите), включваща оценка на риска, като се вземат предвид елементите, описани в чл. 5, параграф 1, букви "а", "б", "г", "д", "е", "ж" и "з" от Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ, L 317/35 от 4 ноември 2014 г.), наричан по-нататък "Регламент (ЕС) № 1143/2014", и доколкото е възможно, тези, описани в буква "в" на същия параграф;
2. **Положително решение на Националния съвет по биологичното разнообразие** и;
3. **Писмено разрешение на министъра на околната среда и водите.**
Посочените по-горе задължителни изисквания на чл. 67 от ЗБР липсват, което предопределят дейностите по отглеждане на американски норки на територията на България за **незаконни**.

За да се разреши този тежък проблем законово е необходимо:

1. Заявителят да отглежда вида *Neovison vison* подава в МОСВ писмено заявление за извършване на тези дейности, съгласно чл. 5, ал. 1 от НАРЕДБА № 4/

- 8.07.2003 г. за условията и реда за издаване на разрешителни за въвеждане на неместни или повторно въвеждане на местни животински и растителни видове в природата;
2. Съгласно чл. 6 от НАРЕДБА № 4/ 8.07.2003 г., заявителят, получил съгласуване по чл. 5, ал. 2, т. 1 от министъра, изготвя и внася в Министерството на
 3. околната среда и водите програма за извършване на дейностите по отглеждане на американските норки;
 4. Съгласно чл. 7 от НАРЕДБА № 4/ 8.07.2003 г., министърът на околната среда и водите уведомява заявителя, че ще възложи изготвянето на научна експертиза на внесената програма;
 5. При отрицателно заключение на експертизата министърът на околната среда и водите в 10-дневен срок уведомява заявителя, че прекратява по-нататъшното процедуриране по наредбата. При положително заключение на експертизата или такава с незначителни забележки, които не предполагат доработване на програмата или изискване на допълнителна информация, председателят на Националния съвет по биологичното разнообразие (НСБР) внася програмата за разглеждане на първото заседание на съвета. Тези действия на министъра са посочени в чл. 9 от НАРЕДБА № 4/ 8.07.2003 г.
 6. Съгласно чл. 11, ал. 1 от НАРЕДБА № 4/ 8.07.2003 г., Националният съвет по биологичното разнообразие взема решение, с което предлага на министъра на околната среда и водите да издаде или не разрешително за посочените дейности;
 7. Съгласно чл. 11, ал. 3 или 4 от НАРЕДБА № 4/ 8.07.2003 г., министърът издава или не разрешително за посочените дейности.

В заключение смятаме, че е крайно необходимо да се изпълни посочената по-горе законова процедура от МОСВ, за да може проблема с този инвазивен вид да се реши и обществото да се успокои. При невъзможност тази процедура да бъде изпълнена министърът на околната среда и водите със заповед, обнародвана в "Държавен вестник" забранява вноса, развъждането и отглеждането на неместния животински, съгласно чл. 67, ал. 4, т. 2 от ЗБР.

***Проект на ЗИД на Закон за ветеринарномедицинската дейност, с вх. № НС
954-01-70 от 13.09.2019 г.***

Във връзка с изложеното по-горе, ние от Национален природонаучен музей – БАН подкрепяме внесената ЗИД на ЗВМД, тъй като законодателно и по този начин може да се решат проблемите посочени от нас, защото с тези промени се въвежда забрана за отглеждането, развъждането и умъртвяването на животни за ценни кожи. Чрез създаване на т. 14а към чл. 139 от ЗВМД и т. 18а към чл. 7, ал. 2 от ЗЗЖ, кардинално се решават:

1. Недопускането на територията на България на диви инвазивни видове, чрез т. н. ферми;

2. Несхуманното отношение към тези видове, чийто отглеждане в тези ферми е в противоречие на тяхната етология и биология.

Невъзможно е да се обясни на подрастващото поколение, които са постоянни посетители, доброволци и бъдещи учени на музея, какво налага отглеждането на диви видове в абсурдни условия на тези ферми и жестокото отношение към тези животни. Нередно е отглеждането на диви животни във ферми с цел използването им за прищевките на една малка част от човешкото общество.

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ВАСИЛЕВА,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО БЕЛОВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЪОКОВ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ХРИСТОВ,**

Надяваме се, че Вие ще съдействате да се промени и изпълни законодателството на Република България за този важен казус, за което предварително Ви благодаря.

и.д. ДИРЕКТОР:

проф. Николай Спасов

